

במאי לוביטש
לצחוק מהיטלר?

במערכת המוסכמות שבה האמן הסובל נלחם במפלצות מוצצות-סיגרים כדי להשיג את המימון הדרוש להעלאת פירות דימונו הקודח על הבד, ניצב לוביטש בעמדה שהביכה את הכל: מצד אחד, אדם שעמיתיו מתפעלים מכישוריו הנדירים, מן הידע העמוק שלו ומן השלמות שבעבודתו; ומצד שני, העיתונות המעקמת אפה בעדינות. אבל, אפילו עיתונות זו לא יכלה לשלול ממנו מה שכונה, במשך הזמן, "מגע לוביטש".

מגע לוביטש מה זה? ובכן, הגדרה מדויקת אינה קיימת. לכל היותר, אפשר להדגים. עבור בילי ויילדר, השותף לכתיבת התסריט של "נינוצקה ומעריץ נלהב" של לוביטש, הונגמה ל"מגע הקסם" הזה היא צמד סצינות מאותו סרט. בראשונה, הקורמיסאריית המורת-הפנים מביעה שאשונש מכובע אופנתי דמוי-סיר, שניבט אליה מחלון-ראווה פאריסאי. בשנייה, הקומיסארית, שספגה כבר השפעה מערבית, מגרשת את כולם מן החדר, ומוציאה מהארון אותו כובע עצמו ומתבוננת בו בערגה. וזה מס' ביר, יותר מעשרות דפיידאלוג, את השינויים שהחלו בניבורת הסרט.

היטלר: יחי אני! לוביטש עצמו נתן דוגמה אחרת, שאותה לא הכניס לסרט. "תארו לכם קבצן בפנית-הרחוב. עובר אורח מטיל מטבע-זהב לכובעו. הוא רץ לצורך לפדותו, והצורך מגלה שהמטבע מזויף. הקבצן מאוכזב, אבל מתנחם בכך, הוזהב. הוא פונה ליציאנית בפניה ממול."

היטלר המרומה ופמיליותו
— אנחנו עושים לפולין!

ומבקש לבלות עימה את הלילה. למחרת בבוקר, מסתבר לו שהמטבע אבד, כנראה נפל דרך חור בכיס-מיכנסיו. היציאנית פוצת חת בטרוניות ובאימים, והקבצן מרגיע אותה: מה את מתלוננת, זה היה במילא מטבע מזויף.

ומי שרוצה להמשיך ליתנות מ"מגע לוביטש", ימצא דוגמות רבות לכך ב"היות או לא להיות". השלד העלילתי של הסרט מספר על להקת-שחקנים פולנית * מאחוריו יושב: שחקן-התיאטרון הגרמני אמיל יאנינגס.

קולנוע

סרטים

סאטירה מטורפת

על מטורפים

הגרמני שקע בתוך אכספרסיוניזם פאטאליסטי מיואש, פנה לוביטש להפקות זוהרות ומפוארות, שהעידו כי הוא משדר על גל אחד עם הקהל שלו. סרטים כמו מאדאם דייבאר, או בוליון או כרמן נתקבלו ב"תשואות על-ידי ההמונים, ואולי משום כך היה הראשון מבין הבמאים הגרמניים ש"הזמן להפעיל כישרונותיו בצד השני של האוקיינוס."

בהוליווד היה אחד האירופים היחידים שהתאקלמו במלוא מובן המילה, עד כדי כך שהשחקנית ז'נט מקדונאלד, שהופיעה בכמה מסרטיה, החליטה שלמרות מוצאו, ההומור שלו הוא אמריקאי טיפוסי. למרות זאת, הקביעה אינה מדויקת ביותר, כי גם אם חלק מהלצחותיו של לוביטש נושא אופי אמריקאי, הרי סרטיו הם, בסופו של דבר, תוצר של בן מרכז אירופה. גיבוריו האופייניים הם אנשים המחפשים מעט רווחה בחיים, ובדיחותיו מייעדות בעיקר להקל על נסיבות מכאיבות, ותכונות כאלה אינן אמריקאיות ביותר.

הכישלון היחיד, אולם לוביטש ידע להלבישן במחלצות הנכונות. דרישות הקהל עמדו מאז ומתמיד בראש מעייניו, וכאשר

סרטים, כך טוענים, סובלים מן הגיל יותר מכל אמצעי-ביטוי אמנותי אחר. אורך השמלות משתנה, התיסרוקות והחזיות ש"נות, למכוניות יש צורה אחרת, ופילאי הטכניקה מוסיפים מדי שנה איזושהי תעלול המיישן כל מה שהיה לפניו. וככל שהסרט עוסק בבעייה אקטואלית יותר, כך הוא מזדקן יותר, מוסיפה וטוענת אותה תיאוריה. מה שעניין את הסב אינו מעסיק את האב, ומה שמטריד את האב אינו נוגע כלל לבנו.

כל זה טוב ויפה, ובדרך-כלל אפילו די נכון. אלא שלכל כלל יש יוצא מן הכלל, ויוצא מן הכלל שכזה עומד לשוב בקרוב אל בדי הארץ. שמו: להיות או לא להיות. זהו סרט שנעשה לפני 34 שנים, כמעט כל מי שקשור להפקתו עבר כבר מומן לעולם שכולו טוב, ולמרות זאת הוא עדיין

האסיפה הנאצית בוורשה ב"להיות או לא להיות"
...מה שהוא עשה לשקספיר —

טרי ורענן, ואפילו מסוגל לעורר ויכוחים היום, לא פחות מאשר ביום שבו הוצג לראשונה.

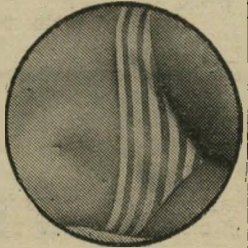
הגיחוך שבנאציזם. להיות או לא להיות הוא סאטירה פראית ומטורפת על נאצים ועל כיבוש פולין, וקולות רבים קמו נגדה ב-1942, בטענה שאין כל דבר מצחיק במה שהתרחש באותה תקופה במיד-רח"אירופה. ואף-על-פי-כן, רבים הלכו לראות את הסרט, וכולם צחקו. אין ספק שכל מי שיראה אותו היום, גם הוא יצחק, למרות שאותה תחושת מבוכה, למראה הגיחוך ש"בנאצים, עשויה להתלוות גם הפעם לעליות הכללית.

מאידך, ההומור והסאטירה היו כלי-הנשק היעילים ביותר שעמדו לרשות הבמאי ארנסט לוביטש, ומשום כך בחר בהם כדי לנגח את העם הגרמני כולו. לוביטש אינו חס אפילו על אחד מהם. "מעולם לא האמנתי באגדה של הגרמנים הטובים ה"נאלצים למלא פקודות, וההיסטוריה הצדיקה אותי", הסביר לוביטש, אחרי המלחמה, את הסיבה לגישתו בסרט. והוא בהחלט יודע על מה הוא מדבר.

לברוח מהמציאות. לוביטש הוא יליד ברלין, בנו של סוחר-אריגים יהודי שהיגר מרוסיה בסוף המאה הקודמת. ארנסט הצעיר פנה, בגיל 19, לקאריירה בימתית, נימנה תקופה קצרה עם להקתו של מאכס ריינהרדט, ועבר אחר-כך לשחק בסרטים. קומתו הנמוכה ומיזוג התוסס הבטיחו לו במהרה תפקידים קומיים בולטים בסרטים, אבל ברגע שהגיע למסקנה כי המיגוון שהוא מסוגל לגלם מצומצם מדי, העדיף בימוי על מישחק.

כל זה קרה עוד לפני מלחמת-העולם הראשונה. תוך כדי המלחמה התמחה לוביטש בסרטים מן הסוג שעזר לקהל לברוח מאפרוריות המציאות, ולאחר התי-מת חזרה ורסאי, שעה שחלק מן הקולנוע

קיץ חפשי ומשוחחר עם טמפוני או-ב. o.b.

טמפוני או-ב. נותנים לך הרגשת בטחון וחופש. תוכלי לשחות בים בביקוני, להתקלח, לרקוד ולרכב על אפניים

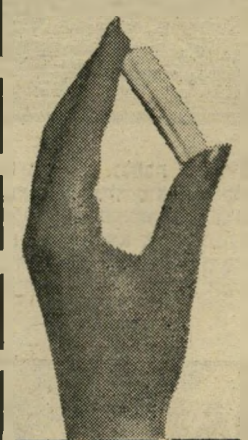

לנערות ולבתולות מתאימים במיוחד

טמפוני או-ב. מיני. לטמפוני o.b. מיני כשר ספיגה ענק כמו לטמפוני o.b. האחרים.

ob. היי חפשייה עם או-ב. הטמפון הקטן שכבש את העולם **ob.**

להשיג בבתי המרקחה, בחנויות כל בו, בפרפורמיות ובסופרמרקטים.

פרסום מרק